

Taxa pe Valoare Adăugată în Asigurări

Sâmbăta trecută, pe 21 ianuarie 2005, a avut loc o întâlnire între reprezentanții Ministerului Finanțelor și cei din industria asigurărilor: brokerii și societățile de asigurare. Tema discuției: aplicabilitatea taxei pe valoare adăugată în sectorul asigurărilor. Opiniile părților erau diferite: asiguratorii și brokerii afirmau că serviciile lor trebuie să fie scutite integral de TVA, reprezentanții Statului apărau litera legii: intermediarii în asigurări cad sub incidența TVA și nu are sens, deocamdată, schimbarea acestei stări de lucruri.

Serviciul de asigurări comerciale (prestate de societățile de asigurări) reprezintă un proces complex constituit din mai multe etape. Înțelegerea procesului asigurării diferă foarte mult de instruire, educație și cultură generală. Interesant este că pentru a da o definiție completă fenomenului asigurării în societatea noastră, trebuie să cumulăm opiniile tuturor păturilor noastre sociale. De ce?

Argumente

Opinia celor mai puțini obișnuiți cu asigurările, ar fi următoarea:

- asigurarea este procesul în care noi plătim o sumă de bani agentului de asigurări, care ne-a convins să cumpărăm una sau mai multe polițe de asigurare. Nu se știe exact la ce ne poate folosi o poliță, dar știm că ne poate fi utilă (scutiri de amenzi din partea poliției rutiere, permis de a desfășura anumite activități, o anumită compensare în caz de accident etc.).

Opinia celor versați în asigurări, specialiștii, este:

- asigurarea este procesul în care se formează fondurile pe seama contribuțiilor mai multor persoane expuși la un anumit risc, pentru a se plăti despăgubiri la o dată viitoare incertă unui număr redus de persoane care vor suferi de pierderile asigurate.

Prima opinie ignoră faptul că asigurările sunt o industrie complexă, în care vizita omului de vânzări de asigurări este doar un debut în lungul lanț al etapelor asigurării.

Versații, pe de altă parte, deseori îi scot în afară pe vânzătorii și alte activități conexe din procesul asigurărilor.

Ce etape presupune procesul de asigurare?

O societate de asigurare clasică parcurge în procesul asigurării cel puțin următoarele etape:

I etapă: Contactarea potențialilor clienți de către forța de vânzare, identificarea și evaluarea primară a riscurilor și nevoilor de asigurare;

II etapă: Evaluarea tehnică a riscurilor, luarea deciziei asupra condițiilor de preluare, amânării sau refuzului unei cereri de asigurare;

III etapă: Subscrierea efectivă a riscurilor prin emiterea poliței de asigurare și încasarea primei de asigurare;

IV etapă: Înregistrarea în evidența contabilă: repartizarea sumelor primite cu titlu de primă de asigurare pentru: remunerația forței de vânzare, acoperirea cheltuielilor administrative, formarea rezervelor și fondurilor de asigurare, plata impozitelor etc.;

V etapă: Managementul riscurilor: stabilirea nivelului și realizarea retenției proprii de risc și transmiterea riscurilor în reasigurare.

VI etapă: Managementul de investiții: plasarea activelor lichide aferente fondurilor și rezervelor de asigurare, în diferite forme de investiție.

VII etapă: Managementul plăților de despăgubire: gestionarea cererilor de plată, stabilirea cauzelor, evaluarea pagubelor asigurate, plata efectivă a cererilor de plată, recuperarea sumelor de la reasiguratorii etc..

VIII etapă: Evaluarea procesului asigurării: analiza rezultatelor financiare și tehnice, realizarea auditului intern și extern.

Toate cele opt etape formează un sistem lucrativ (agregat) care generează rezultate de asigurare. Luată în mod izolat, nici o etapă nu constituie asigurare: fie că e vorba de constituiri de fonduri, vânzări sau efectuare de plăți.

În funcție de strategia proprie a societății de asigurare, aceasta poate „scoate în afară” anumite funcții pentru a fi realizate de terțe persoane. Acest fenomen este denumit **outsourcing**.

Pe piețele de asigurare dezvoltate pot funcționa societăți de asigurare, care se ocupă doar cu asamblarea serviciului, cumpărând subansamblele de la alți furnizori de servicii conexe asigurărilor.

Astfel au apărut o gamă largă de societăți care deși nu au statut de societăți de asigurări, îndeplinesc o serie de funcții inerente procesului de asigurare:

- societăți de brokeraj în asigurări și reasigurări
- societăți de regularizare a daunelor
- societăți de management de investiții
- societăți de asistență actuarială
- societăți de risk management
- societăți de soluții IT pentru societăți de asigurare.

Asigurările și Taxa pe Valoarea Adăugată

În articolul 103 a Codului Fiscal este prevăzut că TVA nu se aplică pentru „operațiile de asigurare și reasigurare, cu excepția serviciilor prestate de intermediarii în asigurări”.

Putem interpreta în mai multe feluri expresia „intermediari” în asigurări: calitate de intermediar o poate avea orice furnizor de servicii conexe asigurărilor (din verigile intermediare ale procesului de asigurare), fie se presupune doar intermediarul de vânzări de asigurare (reasigurare). Aplicând logica simplă, vom avea următoarele:

dacă procesul în sine – asigurarea – nu cade sub incidența taxei pe valoare adăugată, atunci nici verigile intermediare nu trebuie să cadă sub incidența acestui impozit indirect. Anume astfel se întâmplă pe piețele dezvoltate. Societățile de asigurare nu plătesc TVA pentru serviciile furnizate de societățile de asistență, fie că e vorba de vânzări (brokerilor de asigurări și reasigurări), fie că e vorba de societăți de evaluare și regularizare a daunei (loss adjusting).

Logica expusă mai sus a fost folosită și în cazul statelor europene cu practici evolute în asigurări. Astfel, a VI-a Directivă europeană 77/92/EEC primită încă în 13 decembrie 1976 prevede în Titlul X, art.13 scutiri de TVA pentru: „tranzacțiile de asigurare și reasigurare, incluzând serviciile legate ale brokerilor și agenților de asigurare”. Relevăm faptul că agent de asigurare nu semnifică doar omul de vânzări (conform percepției societății noastre), ci orice persoană juridică sau fizică care acționează din numele unei societăți de asigurare în vederea realizării obiectului acesteia.

Societățile de intermediere în asigurări sunt o verigă deosebit de importantă pentru sectorul asigurărilor ele regăsindu-se în cel puțin 5 din 8 etape ale procesului de asigurare:

- în etapa I-a: la contactarea clientului, prezentând opinii independente asupra ofertelor societăților de asigurare;
- în etapa a II-a: în evaluarea tehnică a riscului, brokerii îi asistă pe evaluatorii de risc din societățile de asigurare în descrierea riscurilor potențialilor asigurați;
- în etapa a III-a: brokerii realizează serviciul de încasare a primelor de asigurare și remitere a poliței de asigurare;
- în etapa a V-a: brokerii de reasigurare îi asistă pe asigurători să plaseze riscurile la unul sau mai mulți reasigurători;

- în etapa a VII- brokerii de asigurare îi asistă pe asigurați la primirea despăgubirilor de asigurare, iar societățile de asigurare sunt asistate de brokerii de reasigurare la primirea părților de despăgubire achitate de reasigurători.

Existența unor taxe atipice pentru aceste servicii va frâna inevitabil dezvoltarea asigurărilor în Moldova, încetinind crearea locurilor noi de muncă și lăsând asigurările la nivel obișnuit mediocru, bineînțeles suferind și volumul impozitelor și altor vărsăminte către stat.

Suntem convinși că orientarea societății noastre spre normele și valorile europene vor contribui și la crearea unei legislații aliniate la standardele în care este obișnuită să lucreze industria complexă a asigurărilor civilizate.